

Çözüm Türk Kanunu'nda

PETFORM, Arama-Üretim Şirketlerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri konulu bir rapor hazırlayarak, bunu basılı bir şekilde ilgili tüm organlara dağıttı. Rapordan çıkarılabilecek ön önemli sonuç ise, sorunların çözümü için TBMM Genel Kurulu'nda bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun bir an evvel çıkması gerektiği.

PETFORM

PETFORM Genel
Arama - Üretim Şirketlerinin
Sorunları ve Çözüm Önerileri

Petrol ve doğal gaz arama ve üretimi ile doğal gaz ithalat ve toptan satışı alanında faaliyet gösteren 36 enerji şirketi temsil eden Petrol Platformu Derneği (PETFORM), Arama-Üretim Şirketlerinin Sorunları ve Çözüm Önerileri konulu bir rapor yayımladı.

Uzun vadeli yol planı oluşturulmalı

10 başlık altında toplanan sorunlar ve çözüm önerilerin yer aldığı raporda ilk olarak Stratejik Petrol Yatırımlarının Desteklenmesi konusu ele alındı. Son yıllarda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan ve enerji yatırımları açısından yol gösterici niteliğe sahip Strateji Belgelelerinde arama-üretim sektörüne yönelik yol planlarının daha geniş kapsamı ele alınması gerektiği ifade edildi. Bu konudaki PETFORM önerileri şöyle sıralandı:

• İlgili tüm resmi kurullar ile sektör temsilcilerinin eşgüdümünde oluşturulacak 'Petrol Arama Stratejisi Komisyonu'nda uzun vadeli yol planının oluşturulması.

• Bu uzun vadeli planlar çerçevesinde yurt içinde ve dışında 'stratejik petrol yatırımları' yapan Türk şirketlerin siyasi ve ekonomik destek sağlanması.

• Resmi yatırımların geliştirilecek güvenciler Türk arama-üretim şirketlerinin katılımını sağlasın.

Destekleme Fonu oluşturulmalı

Raporun ikinci başlığı ise Dışa Bağımlılığın Azaltılması. Bu başlıkla ilgili olarak şu ifadelerle yer verildi: Ölkemizdeki üretim sektörüne yönelik teknoloji ve Ar-Ge faaliyetlerinin yetersizliğinden dolayı Türk şirketlerinin yurtdışından teknoloji, ekipman ve hizmet transferine mecbur kalması ve bu durumun yatırım maliyetlerini yükseltmesi. Bu konuda PETFORM'un çözüm önerileri şöyle:

• Kamu-Özel-Üniversite eşgüdümünde bir Yerli Petrol Sanayisinin Destekleme Komisyonu' kurulması.

• Bu komisyonu bağlı 'Yerli Petrol Sanayi Destekleme Fonu'

kanalıyla Ar-Ge projelerinin desteklenmesi ve üretilecek yerli ekipmanların yurtdışına ihracatını teşvik edilmesi.

Raporda dile getirilen bir başka sorun ise PİGM'in idari ve Mali Açından Güçlendirilmesi. Sektörün ihtiyaç duyduğu daha etkin bir yönetim ve denetim mekanizması için Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün idari ve mali açıdan güçlendirilmesi gerektiği ifade edilerek buna yönelik çözüm önerileri şöyle sıralandı:

• TBMM gündeminde bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun 5. maddesinde yapılacak değişiklikler kurumun kamu tüzel kişiliğini ve idari ve mali özergiliği haiz özel bütçeli bir kuruluş haline getirilerek idari açıdan güçlendirilmesi.

• TBMM gündeminde bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun 6. maddesinde yapılacak değişiklikler kurumun gelirlerinin çeşitlendirilerek mali açıdan güçlendirilmesi.

• TBMM gündeminde bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun 5. ve hâlihazırda yürürlükte olan Petrol Piyasası Kanunu'nun 10. maddelerinde yapılacak değişikliklerle, yerli ham petrol satışında TÜPRAS ile yaşanan sorunların çözülmesi PİGM'in de etkin bir taraf haline getirilmesi.

Sondajajetlerini Jeotermalde de kullanılmalı

Raporda dile getirilen bir başka sorun ise Petrol Şirketlerinin Jeotermal Yatırımlarına Yöneltilmesi başlığı altında değeriştirildi. Mevcut Petrol Kanunu kapsamında ithal edilen sondaj ekipmanlarının jeotermal faaliyetlerde kullanılması kanunun mümkün olmaması nedeniyle Türk şirketlerinin jeotermal yatırım ve hizmet alımında sınırlı kaldığı; dolayısıyla ülkemizin jeotermal potansiyelinin etkin bir şekilde değerlendirilemediği belirtilen raporda bu sorunun çözümü için TBMM gündeminde bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun 23. maddesinde yapılacak değişiklikler, kanun kapsamında ithal edilen stratejik öneme haiz petrol yatırımlarında da kullanılabilmesine imkân tanınması gerektiği ifade edildi.

Rapordaki beşinci başlık ise Stratejik Petrol Yatırımlarına Finansman Modelleri Geliştirilmesi oldu. Yurt içinde ve yurt dışında stratejik öneme haiz petrol yatırımları yapan Türk şirketlerinin proje finansmanında çeşitli zorluklar yaşadığı belirtilirken, çözüm önerileri şöyle sıralandı:

• Kamu-Özel-Bankası eşgüdümünde kurulacak 'Stratejik Petrol

Yatırımlarını Destekleme Komisyonu' kanalıyla sektöre özgü finansman modellerinin geliştirilmesi.

• Kaynağı alakayot satışlarından ayrılacak cüzi bir payla sağlanabilecek 'Stratejik Petrol Yatırımlarını Destekleme Fonu' kanalıyla Türk şirketlerinin yurt dışında yürütecekleri stratejik yatırımların desteklenmesi.

Arşivler modernleştirilmeli

Rapordaki bir başka konu ise Arşivin Yeniden Yapılandırılması ve Bilgi Paketinin Oluşturulması başlığı ile verildi. PİGM arşivlerinin çeşitli imkanlılıklardan dolayı hâlihazırda TPAO'da bulunmasının sektörde faaliyet gösteren diğer şirketler aleyhine fiili bir durum oluşturduğu ifade edilen raporda çözüm önerileri olarak şunlar sıralandı:

• PİGM arşivlerinin, kurum bünyesinde kuruluca modern ve dijital bazlı yeni bir tesise aktarılması.

• Yeri ve yabancı şirketleri, ülkemizdeki bakır sahalarla yatırıma teşvik edecek 'bilgi paketleri'nin hazırlanması ve bu sahaların ulusal ve uluslararası platformlarda etkin bir şekilde tanıtımının yapılması ihtiyacı açılması. Örnek Ülke: Norveç.

Kamuyuunda Yerleşik Önyargıların Aşılması, raporda dile getirilen bir başka konu. Türkiye'nin petrol potansiyeline ilişkin olarak kamuyuunda yerleşik önyargı ve komplo teorilerinin, sektörün hukuki mevzuatının iyileştirilmesi yönündeki çabalar ve yatırımların önünde psikolojik engel oluşturduğu ifade edildi. Bu sorunun çözümü için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı koordinasyonunda, PİGM-TPAO-PETFORM işbirliği ile oluşturulacak 'Petrol Bilgi Platformu' kanalıyla medya mensupları odaklı geniş çaplı bir iletişim kampanyasının başlatılması ve kamuyuunun sağlığı bilgilendirilmesi gerektiği vurgulandı.

PETFORM tarafından hazırlanan rapordaki bir başka başlık ise Uluslararası Alandaki Rekabet Gücümüzün Artırılması başlığı ile verildi.

Güvenli yatırım ortamı sağlanmalı

55 yıl öncesinin bilki, teknoloji ve yatırım şartlarını dikkate alan mevcut Petrol Kanunu'nun, günümüzün şartlarına uygun yatırım ortamını sağlamakta yetersiz kaldığı; güncelleniyi yitirmiş bir hukuki altyapı ve yüksek jeolojik risk nedeniyle ülkemizin uluslararası alanda muadili ülkelere karşı geçimste

şahip olduğu rekabet gücünü her geçen gün yitirdiği belirtilirken, bu sorunun çözümü için TBMM gündeminde bekleyen 5574 sayılı Türk Petrol Kanunu'nun revize edilerek yürürlüğe girmesi ve bu sayede güvenli ve cazip yatırım ortamının oluşturulması gerektiği kaydedildi.

Teşvik mekanizmaları korunmalı

Raporda dile getirilen dokuzuncu husus ise Büyük Potansiyelle Sahip Alanlardaki Yatırımları Teşvikle başlığı ile verildi. Büyük potansiyelle sahip olduğuna inanılan 3 alanda yeni yatırımlar cazip kılabilmek için teşvik ihtiyacı duyulduğu belirtilirken bu üç alan, deniz alanları, düşük üretim yapılan sahalar ve ikincil üretim teknikleri olarak sıralandı. Raporda bu sorunun giderilmesi için TBMM

gündeminde bekleyen Türk Petrol Kanunu'nun 19. maddesinde yer alan kademeli devlet hissesi modelinin ve teşvik mekanizmalarının korunması gerektiği vurgulandı.

Raporda son olarak Stratejik Petrol Sahalarının Güvenliğine Destek Sağlanması konusu ele alındı. Arama-üretim yatırımlarının yoğunlaştığı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin bazı yörelerinde hala sürmekte olan terör eylemleri ile yerel asiretlerle sorunlardan kaynaklanan haklı güvenlik endişeleri nedeniyle tüm şirketlerin yüksek maliyetli özeli güvenliğin teşkilatlanı kurmak zorunda kaldığı belirtildi. Bu sorunun çözümü için de TBMM gündeminde bekleyen Türk Petrol Kanunu'na eklenerek bir maddede ile 'hasas güvenlik bölgelerinde stratejik öneme sahip petrol tesislerinin devlet koruması altına alınması istendi.

Raporda yer alan 10 sorun

- 1 Stratejik Petrol Yatırımlarının Desteklenmesi
- 2 Dışa Bağımlılığın Azaltılması
- 3 PİGM'in İdari ve Mali Açından Güçlendirilmesi
- 4 Petrol Şirketlerinin Jeotermal Yatırımlarına Yöneltilmesi
- 5 Stratejik Petrol Yatırımlarına Finansman Modelleri Geliştirilmesi
- 6 Arşivin Yeniden Yapılandırılması ve Bilgi Paketlerinin Oluşturulması
- 7 Kamuyuunda Yerleşik Önyargıların Aşılması
- 8 Uluslararası Alandaki Rekabet Gücümüzün Artırılması
- 9 Büyük Potansiyelle Sahip Alanlardaki Yatırımların Teşviki
- 10 Stratejik Petrol Sahalarının Güvenliğine Destek Sağlanması